

ÖRYGGISLEIÐBEININGAR

Útgáfudagur/ útgáfa: 27.09.2013 / 6

Kemur í stað: 06.02.2008 / 5

Útskriftardagur: 27.11.2013

1. VÖRUHEITI OG FRAMLEIÐANDI

Vöruheiti:	Fantur 1500
Framleiðandi:	Mjöll Frigg hf. Norðurhella 10 221 Hafnarfjörður Sími: 512 3000 Fax: 512 3001 Netfang: mjollfrigg@mjollfrigg.is Heimasíða: www.mjollfrigg.is
Slys:	Hafið samband við lækni eða Eitrunarmiðstöð Landspítala-háskólasjúkrahúss í síma 543 2222. Hafið meðferðis merkimiða eða þessar öryggisleiðbeiningar ef leita þarf lækni. Sími Neyðarlínunnar er 112.

2. SAMSETNING / UPPLÝSINGAR UM INNIHALD

Innihald (m.a.): Efni	CAS-nr.	EINECS-nr.	Varnaðarmerki	H-setn.	Styrkur
Natríumhýdroxíð	1310-73-2	215-185-5	C	35	5-15%
Kalíumhýdroxíð	1310-58-3	215-181-3	C	22-35	<5%
Trínatríumnítrílótríasetat	18662-53-8	225-768-6	Xn	22-36	<5%
C9-11 alkóhól etoxýlat	68439-46-3	-	Xi	36-41	5-15%
Díprópýlenglýkólmónómetyléter	34590-94-8	252-104-2	-	-	5-15%

Varnaðarmerki, hættu- og varnaðarsetningar, sjá lið 15.

3. VARÚÐARUPPLÝSINGAR

Snerting við augu:	Veldur sviða og ætingarsárum. Mikil hætta á varanlegum sjónskemmdum og jafnvel blindu.
Snerting við húð:	Getur valdið alvarlegum ætingarsárum sem eru djúp og gróa seint.
Inntaka:	Veldur sviða, ætingarsárum, verk fyrir brjósti, uppsöllum og jafnvel losti. Ætingarsár geta myndast undan litlu magni.
Innöndun:	Innöndun getur valdið sviða í nefi og koki, hnerra, hósta og öndunarerfiðleikum. Hætta á lungnaskemmdum, ef magn er mikið.

4. SKYNDIHLJÁLÞ

Almennt:	Ef að grunur um krankleika eða heilsutjón vaknar leitið þá strax lækni. Hafið þessar leiðbeiningar meðferðis.
Snerting við augu:	Mikilvægt! Skolið strax með miklu vatni í a.m.k. 25 mínútur. Haldið augnalokum sundurglenntum á meðan. Leitið strax lækni. Augnlæknir.
Snerting við húð:	Skolið strax með miklu vatni. Fjarlægið strax fatnað, skartgrip og/þ.h. sem slest hefur á. Leitið lækni hafi húðin skaðast eða ef erting og/eða roði eru viðvarandi. Einungis læknir má meðhöndla ætingarsár.
Inntaka:	Skolið strax munn og drekkið mikið vatn. Framkallið <u>ekki</u> uppsölu! Hafið strax samband við lækni. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.
Innöndun:	Ferst loft, hiti og hvíld. Skolið nef og munn með vatni. Leitið strax lækni ef mikilla óþæginda verður vart. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.

5. BRUNI/AÐFERÐIR VIÐ AÐ SLÖKKVA ELD

Almennt:	Kælið nálægar birgðir af efninu með vatnsúða sé ekki unnt að fjarlægja þær hættulaust.
Brennanleiki:	Brennur ekki.

Slökkviefni:	Duft, froða, kolsýra, vatnsúði.
Hættuleg niðurbrots-efni við bruna:	Kolmónoxíð, koldíoxíð og nituroxíð geta myndast. Við háan hita getur akróleín myndast.
Hlífðarbúnaður við slökkvistörf:	Hlífðargalli og reykköfunarbúnaður.

6. EFNALEKI

Til verndar fólki:	Athugið að gólf geta orðið hál. Sjá einnig 8. lið.
Til verndar umhverfi:	Komið í veg fyrir að mikið magn vörunnar komist í niðurföll eða berist á annan hátt út í sjó eða vötn eða mengi grunnvatn eða jarðveg.
Hreinsun:	
- Lítil leki:	Lokið fyrir lekann og skolið niður með miklu af vatni – varist hálfu.
- Mikill leki:	Purrkið upp með kísilgúr, mold, sagi, sandi eða slíku. Skolið síðan svæðið með vatni – varist hálfu. Hafið samband við slökkvilið og heilbrigðiseftirliti.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

Meðhöndlun:	Fylgið almennum ráðstöfunum og takmörkunum sem tíðkast við meðhöndlun hættulegra efna. Notið hlífðarbúnað (sjá 8. lið) og haldið fjarri efnum sem hvarfast geta við vöruna (sjá 10. lið). Hentar ekki til þrifa á áli eða öðrum mjúkum málum.
Geymsla:	Geymið vöruna í upprunalegu umbúðunum, lokuðum og fjarri efnum sem hún getur hvarfast við (sjá 10. lið). Geymslupól er eitt ár frá framleiðsludegi. Æskilegt geymsluhitastig er 10-20°C. Frjósi varan rýrna gæði hennar.

8. EFTIRLIT MEÐ MENGUN / PERSÓNULEGUR HLÍFÐARBÚNAÐUR

Mengunarmörk: Engin mengunarmörk hafa verið sett fyrir vöruna. Um þau hráefni sem notuð eru í vöruna og getið er í reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum gildir eftirfarandi:

Efni	CAS-nr.	EINECS-nr.	Meðalgildi	Þakgildi
Díprópylengýkólómónómetyléter	34590-94-8	252-104-2	50 ppm (300 mg/m ³)	-
Kalíumhýdroxíð	1310-58-3	215-181-3	-	2 mg/m ³
Natríumhýdroxíð	1310-73-2	215-185-5	-	2 mg/m ³

Tæknilegar öryggis-ráðstafanir:

Möguleiki til augn- og húðskolunar með vatni. Sápa. Vinnu skal ætíð skipuleggja og framkvæma þannig að mengun sé eins lítil og kostur er.

Persónuhlífar:

- Augu: Hlífðargleraugu eða andlitshlíf.
- Hendur: Hlífðarhanskar úr PVC, neópren eða gúmmí.
- Öndunarfæri: Sé loftræsting ekki góð þegar unnið er með háþrýstidælu eða kvoðukerfi ber að nota gassgrímu með samsettum gassíum; A og P.
- Annað: Klæðist hlífðarfatnaði – sérstaklega þegar unnið er með háþrýstidælu eða kvoðukerfi.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

Útlit:	Tær, gulleitur vökvi.		
Lykt:	-		
pH:	~13.		
pH, þynnt lausn:	Óþekkt.	Styrkur [%]:	-
Suðumark [°C]:	>100.	Þrýstingur [kPa]:	101,33.
Bræðslumark [°C]:	<10.		

Íkveikjumark [°C]:	Óþekkt.		
Hætta á sjálfíkveikju:	Engin.		
Eldnærandi eiginleikar:	Óþekktir.		
Gufuþrýstingur [kPa]:	Óþekktur.	Hitastig [°C]:	-
Eðlisþyngd [kg/m ³]:	1079 ± 3.	Hitastig [°C]:	20.
Leysanleiki í vatni:	Algerlega leysanlegt.		
Leysanleiki í öðrum leysiefnum:	Óþekktur.		
Seigja [mPa·s]:	Óþekkt.	Hitastig [°C]:	-

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

Stöðugleiki:	Stöðugt við tilætlaða notkun. Leysist í vatni og alkóhólum á vægt útverminn hátt (háð magni vörunnar og rúmmáli leysisins). Komist varan í snertingu við sterkar sýrur getur mikil varmamyndun átt sér stað og jafnvel sprenging.
Hættuleg niðurbrotsefni:	Engin við venjulegar aðstæður. Sé óþynnt vara lengi í snertingu við ál eða jafnvel tin eða sink getur vetnismyndun átt sér stað (tæring).

11. EITURFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

Eiturefnafæðilegar upplýsingar:

- Erting: Ætandi.
- Ofnæmi: Ekki þekkt fyrir vöruna sjálfa, en hún inniheldur engin ofnæmisvaldandi hráefni.
- Krabbamein: Ekki þekkt fyrir vöruna sjálfa, en hún inniheldur engin krabbameinsvaldandi hráefni.

Heilsuhætta: Sjá 3. lið.

12. HÆTTUR GAGNVART UMHVERFINU

Almennt:	Engin þeirra hráefna sem notuð eru í vöruna flokkast sem hættuleg umhverfinu.
Lífniðurbrot:	Niðurstöður rannsóknna á hráefnunum sem notuð eru í vöruna sýna að þau brotna auðveldlega niður í náttúrunni.
Eituráhrif í vatni:	Óþynnt vara er hættuleg vatnalífverum vegna hás sýrustigs, en þynnt hlutleysist hún fljótt.
Þrávirkni:	Afar ólíklegt er að einhver hráefnanna sem notuð eru í vöruna safnist fyrir í fæðukeðjunni þar sem að þau brotna öll niður og eru auk þess vatnsleysanleg.

13. FÖRGUN

Ekki má urða vöruna. Sé um lítið magn að ræða á að blanda vörunni varlega saman við mikið vatn og meðhöndlið eins og um lítinn efnaleka sé að ræða (sjá 6. lið). Hafið samband við framleiðanda eða spilliefnamóttöku ef um mikið magn er að ræða. Tómar umbúðir skal skola a.m.k. tvisvar sinnum með vatni áður en þær eru endurnýttar, endurunnar eða fargað. Gallaða vöru á að senda til framleiðanda. Að öðru leit er vísað í reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs.

14. FLUTNINGUR

ADR (flutningar á vegum)

SP-númer:	3266
Innihaldslýsing:	ÆTANDI VÖKVI, BASÍSKUR, ÓLÍFRÆNN, N.O.S.
Flokkur:	8
Þökkunarflokkur:	II
Hættunúmer:	88
ADR-merking:	8

IMDG (flutningar á sjó)

UN-number:	3266
Proper ship name:	CORROSIVE LIQUID, BASIC, INORGANIC, N.O.S.

Class: 8
 Packing group: II
 MFAG table no.: 705
 EmS no.: 8-06

DGR (flutningar í lofti)

UN-number: 3266
 Proper ship name: CORROSIVE LIQUID, BASIC, INORGANIC, N.O.S.
 Packing group: II

15. UPPLÝSINGAR UM LÖG, REGLUGERÐIR EÐA REGLUR

Unnið samkvæmt reglugerð 1027/2005 um öryggisblöð, reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum ásamt síðari breytingum og reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs. Merkingar eru í samræmi við reglugerð nr. 236/1990 um flokkun, merkingu og meðferð eitrefna, hættulegra efna og vörutegunda sem innihalda slík efni ásamt síðari breytingum.

Merking:**H-setningar:**

35 Mjög ætandi.

V-setningar:

- 2 Geymist þar sem börn ná ekki til.
 26 Berist efnið í augu skal strax skola vandlega með miklu vatni og leita læknis.
 27 Farið strax úr fötum sem óhreinkast af efninu.
 36/37/39 Notið viðeigandi hlífðarfatnað, hlífðarhanska og hlífðargleraugu/andlitsgrímu.
 45 Leitið umsvifalaust læknis ef slys ber að höndum eða ef lasleika verður vart; sýnið umbúðamerkingarnar ef unnt er.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Vottanir/samþykktir: Varan er vottuð af Umhverfisstofnun til notkunar í matvælaíðnaði (97-002).

Útgáfudagur: 27.09.2013

Útgáfa: 6.

Kemur í stað: 06.02.2008

Höfundur: Ásgeir Ívarsson.

Endurskoðað: Heimir Haraldsson.

Þessar öryggisleiðbeiningar eru samdar með það í huga að koma á framfæri heilsu-, öryggis- og umhverfisupplýsingum er lúta að meðhöndlun og notkun vörunnar.

Þær upplýsingar sem fram koma eru byggðar á gögnum sem framleiðandi telur áreiðanleg. Sum þessara gagna eru látin í té af hráefnaframleiðendum og því getur framleiðandi ekki ábyrgt að þau séu í alla staði rétt.

Framleiðandi getur ekki stjórnað eða haft vitneskju um aðstæður og aðferðir við meðhöndlun, geymslu, notkun eða förgun vörunnar eftir að hún hefur verið seld kaupanda. Af þessum ástæðum tekur framleiðandi ekki ábyrgð á slysum eða öðru tjóni sem rekja má til eða er á einhvern annan hátt tengt meðhöndlun, geymslu eða notkun vörunnar.

Þessar öryggisleiðbeiningar voru einungis samdar fyrir þessa tilteknu vöru og því á einungis að nota þær í því sambandi. Sé varan blönduð öðrum efnum eða hún notuð sem hluti af annarri vöru er mögulegt að þessar öryggisleiðbeiningar séu ekki lengur viðeigandi.